

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/85/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217205422
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivana Hanuščaková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2022:8217205422.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudkyňou Mgr. Ivanou Hanuščakovou v právnej veci žalobcu Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava, IČO:31 749 542, zast. AENEA Legal, s.r.o., Jozefská 3, 811 06 Bratislava, proti žalovaným 1/. J. Š., L.. X.X.XXXX, T. XXX/XX, O., X/ K. Š., L.. XX.X.XXXX, P. XXX/XX, O., X/ K. K., L.. X.X.XXXX, P. XXX/XX, O., X/ C. Y., L.. XX.X.XXXX, P. XXX/XX, O., o zaplatenie 5.132,73 eur s prísl., takto

rozhodol:

Konanie v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 101,92 eur **z a s t a v u j e**.

Konanie v časti o zaplatenie sumy 1.300,- eur **z a s t a v u j e**.

V prevyšujúcej časti žalobu **z a m i e t a**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** voči žalovaným v 1. až 4. rade a to spoločne a nerozdielne nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania podľa pomeru úspechu vo veci v rozsahu 66,84 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 11.8.2017 domáhal od žalovaných v 1. až 4. rade zaplatenia sumy 5.132,73 eur s príslušenstvom - úrokom vo výške 97,60 eur, úrokom vo výške 3,90 % ročne od 8.3.2016 z istiny 5.132,73 eur do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 20,09 eur, úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne z istiny 5.132,73 eur od 8.3.2016 do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur a náhrady trov konania s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Žalobu odôvodňoval tým, že žalobca majúci povahu štátneho účelového fondu uzavrel ako veriteľ so žalovanými zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXX/XXXX, na základe ktorej bola žalovaným 1/, 2/ poskytnutá podpora vo forme úveru vo výške istiny 10.622,05 Eur (pôvodne 320.000,- Sk) pri základnej úrokovej sadzbe 3,9 % s lehotou splatnosti 20 rokov (ďalej len „zmluva“). Poskytnutý úver mali žalovaní v zmysle zmluvy splatiť spolu s úrokom formou rovnakých mesačných splátok splatných najneskôr do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci (čl. IV. zmluvy). Podaním zo dňa 18.3.2015 im adresoval výzvu na zriadenie záložného práva podľa čl. VII bod 7.6 Zmluvy. Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.9.2004, avšak žalovaní záložné právo nezriadili. Tiež mali zlú platobnú disciplínu. Ročne mali zaplatiť sumu 765,96 eur (splátka po 63,83 eur mesačne). K 3.1.2015 bol v omeškaní s 5. splátkami vo výške 319,15 eur, čím podľa žalobcu došlo k splneniu podmienok stanovených v čl. VIII bode 8.4 zmluvy oprávňujúceho požadovať od žalovaných okamžité vrátenie celého zostatku úveru vrátane prislúchajúceho úroku ako i zaplatenie pokuty vo výške 10 % z dlžnej sumy do 30 dní odo dňa písomného vyzvania dlžníka veriteľom. Preto 5.1.2016 žalobca odstúpil od zmluvy a toto odstúpenie

doručil žalovaným dňa 7.1.2016. Nárok na vrátenie podpory činil : istina 5.132,73 eur, úrok k 3.1.2016 v sume 97,60 eur, úrok z omeškania v sume 20,09 eur a zmluvnej pokuty 521,92 eur. O porušení zmluvných povinností pred odstúpením od zmluvy sa žalovaní mohli dozvedieť už zo samotnej výzvy na zriadenie záložného práva. Udával, že má nárok na úroky z omeškania a úroky s poukazom na ust. Obch. zákonníka. Rovnako argumentoval, že sa nejedná o vzťah spotrebiteľský a že uzavretá zmluva nie je zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 ods. 1 OZ. V ďalšom na podporu dôvodnosti svojho nároku poukázal na ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka so záverom, že ustanovenie § 261 Obchodného zákonníka vyjadruje spôsob úpravy obchodných záväzkových vzťahov, t. j. upravuje podmienky, po splnení ktorých sa obligatórne uplatní úprava Obchodného zákonníka v záväzkových vzťahoch. Ide o povahu, resp. podstatu samého vzťahu a to bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkových vzťahov. V týchto prípadoch nie je rozhodujúci subjekt, ale objekt záväzkového vzťahu, t. j. dominantným znakom týchto vzťahov je obsahová stránka a nie vlastnosť subjektu, a teda môže vzniknúť medzi osobami, ktoré nemajú povahu podnikateľských subjektov (nepodnikateľov). Z dikcie tohto zákonného kogentného ustanovenia, ktoré má prednosť pred zmluvnou úpravou vyplýva, že vymenované záväzkové vzťahy sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, ide o absolútny záväzkový obchodný vzťah. Zmluva o úvere je úverovou zmluvou uzatvorenou podľa § 497 Obchodného zákonníka, to znamená, že na ustanovenia zmluvy o úvere sa vzťahujú právne normy Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 261 ods. 6 v spojení s § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka pôsobia ako *ins cogens*, t. j. aplikáciu týchto zákonných ustanovení zmluvné strany v ich právnom vzťahu nemôžu vylúčiť. Vzhľadom na explicitnosť ustanovenia § 261 ods. 6 v korelácii s ustanovením § 263 Obchodného zákonníka nemôžu zmluvné strany žiadnou interpretáciou eliminovať použitie všeobecných ustanovení o obchodných záväzkových vzťahoch v ich záväzkových vzťahoch. Takáto interpretácia by viedla k obchádzaniu zákona - Obchodného zákonníka, ktorý má v tejto časti vo vzťahu k Občianskemu zákonníku vzťah predpisu *lex specialis*. Na podporu prednesených tvrdení žalobca poukazyval hlavne na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 120/2010 z 29.3.2012, ktorý skonštatoval, že zmluva o úvere, ktorú uzatvoril žalobca je zmluvou o úvere v zmysle Obchodného zákonníka a vzťahujú sa na ňu ustanovenia tohto právneho predpisu. Splácanie úveru žalobca nepovažuje za čiastkové plnenie podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, ale ide o jedno plnenie, pri ktorom splatnosť nastáva splatnosťou celého úveru a na prípad je aplikovateľné aj ust. § 506 Obchodného zákonníka zaručujúce právo veriteľa odstúpiť od zmluvy v prípade omeškania dlžníka s vrátením viac ako dvoch splátok alebo jednej splátky dlhšie ako tri mesiace a požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi, pričom povinnosť platiť úroky z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy. Argumentoval aj tým, že popri úroku má žalobca právo aj na zmluvne dojednané alebo zákonné úroky z omeškania v zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Žalovaní sa dostali do omeškania s úhradou celej sumy ku dňu 8.3.2016. Výška úroku z omeškania činí 8 % p.a. s poukazom na ust. 369 ods. 2 Obch. zák. a Nariadenia Vlády SR č. 21/2013 Z.z.. Uplatnený nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobca vyvodzoval z čl. VIII. bodu 4 zmluvy vychádzajúc zo súčtu nezaplatennej istiny, úrokov a úrokov z omeškania $5.132,73 + 97,60 \times 10 : 100 = 521,92$ eur). V ďalšom s poukazom na § 1 ods. 3 písm. p) a § 24a zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 150/2013 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnom fonde“), ktorý nahradil skorší zákon č. 607/2003 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov, ustanovenia Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka, odmietal možnosť vyhodnotiť vzťah medzi žalobcom a žalovanými ako vzťah spotrebiteľský z dôvodu, že žalobca je štátnym účelovým fondom, ktorý bol zriadený na plnenie osobitných úloh štátu (financovanie priorít štátnej bytovej politiky) schválených vládou Slovenskej republiky, jeho činnosť nie je zameraná na dosiahnutie zisku, pričom zákon o štátnom fonde obmedzuje výdavky štátneho fondu na 3 % z ročných príjmov. Svoj nárok na zaplatenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávok opieral o § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a to v sume 490,46 eur (náklady za úkony : 1. výzva za zriadenie záložného práva v sume 239,14 eur / úkon 190,89 eur + režijný paušál 8,39 eur + DPH 39,86 eur / a 2. odstúpenie od zmluvy v sume 251,32 eur / úkon 200,85 eur + režijný paušál 8,58 eur + DPH 41,89 eur /). Preto má nárok na zaplatenie : istiny 5.132,73 eur, nezaplatený zmluvný úrok k 3.1.2016 (deň odstúpenia) v sume 97,60 eur, úrok vo výške 3,90 % p.a. zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 (dátum prevzatia odstúpenia + 60 dní) do zaplatenia, nezaplatený úrok z omeškania v sume 20,09 eur (pred odstúpením), úrok z omeškania vo výške 8 % p.a. zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 (dátum prevzatia odstúpenia + 60 dní) do zaplatenia, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 490,46 eur a zmluvnú pokutu v sume 521,92 eur. Po odstúpení od zmluvy žalovaní vykonali čiastočné plnenia v sume 420 eur (6 x 70 eur dňa 13.1.2016, 15.2.2016, 15.3.2016, 13.4.2016, 13.9.2016, 15.11.2016). Tieto sumy

započítal na zmluvnú pokutu vo výške 521,92 eur, preto žiada zaplatiť zmluvnú pokutu v sume 101,92 eur. V prospech právneho zástupcu žalobcu vykonali žalovaní úhradu v sume 59,78 eur (započítané oproti vyčíslenej výške trov právneho zastúpenia).

2. Žalobca sa k veci bez výzvy súdu vyjadril podaniami zo dňa 8.3.2018, 18.4.2018, 22.6.2018, 30.8.2017, 25.9.2017, 9.11.2017, 1.12.2017, 5.1.2018, 6.11.2018, 10.4.2019, 21.9.2020, 26.1.2022, pričom argumentáciu zameril na objasnenie, že sa medzi stranami sporu nejedná o vzťah spotrebiteľský a že nedošlo k uzavretiu zmluvy spotrebiteľskej. Vyjadroval sa k vecnej legitímácii strán sporu (vo vzťahu k účinkom odstúpenia od zmluvy a zmluvnému vzťahu a povinnosti vrátiť úver aj s prísl.), k aplikácii Obchodného zákonníka na vec a obchodno-právnom charaktere zmluvného vzťahu (vo vzťahu k odstúpeniu a jeho účinkom, úroku z omeškania, započítaniu podľa § 330 Obch. zák.) a pod.. Poukazoval na dôvodovú správu k zákonu o ŠFRB. Poukazoval na množstvo súdnych rozhodnutí, ktoré posudzovali takýto zmluvný vzťah, ako v tejto veci, ako vzťah obchodnoprávny.

3. Podaním zo dňa 18.5.2018 žalobca uviedol, že žalovaní vykonali čiastočné úhrady v sume 325 eur (5 x 65 eur dňa 13.11.2017, 13.12.2017, 15.1.2018, 13.2.2018, 14.5.2018 - čl. 315), ktoré započítal na zmluvnú pokutu v sume 101,92 eur, na úrok z omeškania v sume 20,09 eur, zmluvný úrok v sume 97,60 eur - uhradené celé, na úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 v sume 901,11 eur - zostáva doplatiť suma 795,72 eur. Žiada, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 5.132,73 eur s príslušenstvom - úrokom vo výške 3,90 % ročne od 8.3.2016 z istiny 5.132,73 eur do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne z istiny 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 vo výške 795,72 eur a z istiny 5.132,73 eur od 19.5.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur a k náhrade trov konania. Prevyšujúcej časti zobral žalobu späť a navrhol konanie zastaviť v časti.

4. Podaním zo dňa 20.11.2018 žalobca uviedol, že žalovaní vykonali čiastočné úhrady v sume 325 eur (5 x 65 eur dňa 13.7.2018, 13.8.2018, 13.9.2018, 15.10.2018, 13.11.2018 - čl. 315), ktoré započítal na úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 v sume 795,72 eur - zostáva doplatiť suma 470,72 eur. Žiada, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 5.132,73 eur s príslušenstvom - úrokom vo výške 3,90 % ročne od 8.3.2016 z istiny 5.132,73 eur do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne z istiny 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 vo výške 470,72 eur a z istiny 5.132,73 eur od 19.5.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur a k náhrade trov konania. Zároveň uviedol, že nesúhlasí so splácaním dlhu v splátkach vo výške 100,- eur mesačne a požaduje splátku aspoň vo výške 250,- eur. K uvedenému sa vyjadroval na základe žiadosti žalovaného 1/ o splátkový kalendár na sumu 100 eur mesačne, keďže je poberateľom dôchodku v sume 385,- eur mesačne (dôkaz nepripojený, podanie na čl. 281). Prevyšujúcej časti zobral žalobu späť a navrhol konanie zastaviť v časti.

5. Podaním zo dňa 14.5.2019 žalobca uviedol, že žalovaní vykonali čiastočné úhrady v sume 195 eur (3 x 65 eur dňa 13.12.2018, 13.3.2019, 15.4.2019 - čl. 315), ktoré započítal na úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 v sume 470,72 eur - zostáva doplatiť suma 275,72 eur. Žiada, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 5.132,73 eur s príslušenstvom - úrokom vo výške 3,90 % ročne od 8.3.2016 z istiny 5.132,73 eur do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne z istiny 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 vo výške 275,72 eur a z istiny 5.132,73 eur od 19.5.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur a k náhrade trov konania. Prevyšujúcej časti zobral žalobu späť a navrhol konanie zastaviť v časti.

6. Podaním zo dňa 22.5.2019 (čl. 315) žalobca súdu ozrejmil vykonané platby žalovanými v priebehu konania so spôsobom započítania platieb tak, ako to vyplýva z bodov 3-5 odôvodnenia tohto rozsudku.

7. Podaním zo dňa 1.10.2019 žalobca uviedol, že žalovaní vykonali čiastočné úhrady v sume 260 eur (4 x 65 eur dňa 13.6.2019, 15.7.2019, 13.8.2019, 13.9.2019), ktoré započítal na úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 18.5.2018 v sume 210,72 eur - zostáva doplatiť suma 0 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 19.5.2019 do 1.10.2019 v sume 151,87 eur, ostáva doplatiť suma 102,59 eur. Žiada, aby súd zaviazal žalovaných na zaplatenie sumy 5.132,73 eur s príslušenstvom - úrokom vo výške 3,90 % ročne od 8.3.2016 z istiny 5.132,73 eur do zaplatenia, úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne z istiny 5.132,73 eur od 19.5.2018 do 1.10.2019 vo výške 102,59 eur a z istiny 5.132,73 eur od 2.10.2019 do zaplatenia a náklady spojené s

uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur a k náhrade trov konania. Prevyšujúcej časti zoberal žalobu späť a navrhol konanie zastaviť v časti.

8. Žalovaní sa k veci písomne nevyjadrili. Vyjadrili sa na nariadených pojednávaniach. Žalovaná v 2.rade udávala, že pôžičku platila, ale potom bola ako ručiteľka v Prvej stavebnej sporiteľni susedovi, na ktorú teraz platí po 14,- eur. Teraz platí pôžičku po 70,- eur, chcela to navýšiť po 100,- eur, ale nechceli. Má chorého manžela a ďalšie pôžičky, neostávajú jej peniaze. Obaja sú na dôchodku, ona invalidnom vo výške 340,- eur a manžel vo výške 380,- eur. Platí tiež ešte druhú pôžičku, ktorá síce nebola na jej meno, ale zobrala ju p. J., ktorá zomrela a teraz ju platí po 100,- eur. Pôžičku brali na dom. Dlh by vedela splácať po 120,- eur mesačne. Splátky spláca trvalým príkazom z účtu, aj tento úver aj Prvú stavebnú sporiteľňu. Žije s manželom a synom, ktorý je plnoletý a má ešte jedného syna, ktorý je nezamestnaný. Bývajú v dome, platí elektriku, vodu, bežné veci, telefón. Manžel berie pravidelne lieky, teraz sa mu ukončila chemoterapia v Košiciach. Následne uviedla, že to bude platiť po 130 eur mesačne. Platí dlh Intrum-u 30,- euro mesačne, SIPO, elektrinu 124,10 eur a vodu 29,74 eur, o čom predložila k nahliadnutiu listiny na jej meno v originály, ktoré jej boli vrátené. Tiež majú zaplatiť dlh na elektrine 550,- eur s tým, že 200,- eur už zaplatila (na meno žalovaného v 1.rade). Súdu predložila výpisy z účtu o tom, že platí sumu 65,- eur mesačne na tento úver. Chce to navýšiť zo sumy 65,- eur na sumu 130,- eur. Keď poplatí ďalšie pôžičky, tak by si to navýšila aj na sumu 150,- eur. Súdu predložila potvrdenie o zdravotnom stave žalovaného 1/ (onko pacient) a upovedomenie o začatí exekúcie vo veci oprávneného Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. o vymoženie sumy 12.259,66 eur s prísl.. Žalovaný v 4.rade udával, že on je ručiteľ, tento úver nespláca, má tiež svoje pôžičky Prvú stavebnú sporiteľňu, za ktorú platí 175,- eur mesačne, potom ešte jednu, ktorú platí po 120,- eur mesačne. Pracuje s príjmom 550,- eur mesačne. Manželka poberá opatrovateľský príspevok na svoju mamu, výšku nevie uviesť. Bývajú v dome, kde platí elektrinu, plyn, vodu a iné výdavky. Tiež navrhol splátky po 120,- eur. Zároveň žalovaní v 2. a 4. rade súhlasili so zastavením konania v časti. Ostatní žalovaní sa k späťvzatiu návrhu nevyjadrili.

9. Právny zástupca žalobcu udával na pojednávaniach, že trvá na podanej žalobe v zmysle čiastočných späťvzatí žaloby, najmä v znení podania zo dňa 1.10.2019, ktoré bolo súdu doručené. Zotrvával na všetkých podaniach a tvrdeniach. Uviedol, že zo strany žalovaných dochádza k čiastočným úhradám. Poukázala na skutočnosť, že so žalovanými v priebehu súdneho konania aj pred súdnym konaním prebiehali rozsiahle mimosúdne rokovania, ktoré k dnešnému dňu neboli ukončené. Žalovaní viackrát požiadali žalobcu o splátkový kalendár, pričom k tejto žiadosti sa žalobca viackrát v priebehu súdneho konania vyjadril. Návrh žalobcu zo strany žalovaných nebol akceptovaný, čo oznámili aj konajúcemu súdu. Vzhľadom na uznávajúci prejav vôle zo strany žalovaných a skutočnosť, že žalovaní uplatnený nárok žiadnym spôsobom nerozporujú, navrhol, aby súd rozhodol rozsudkom pre uznanie vzhľadom na skutočnosť, že má za to, že boli splnené podmienky na takýto postup. Žalovaným bolo zo strany žalobcu oznámené, že nakoľko žalobca nesúhlasí s navrhovaným splátkovým kalendárom, žalovaní majú možnosť priamo požiadať súd o povolenie splátok, pričom je potrebné, aby túto žiadosť náležite odôvodnili a predložili do súdneho konania a predložili dôkazy preukazujúce ich finančnú situáciu. Podľa vedomosti žalobcu, žalovaní tak k dnešnému dňu tak nekonali. V priebehu súdneho konania sa rozsiahlym spôsobom vyjadrili k spotrebiteľskej problematike. Naďalej má za to, že ust. § 52 a nasl. sa na tento právny spor nevzťahuje, analogický zákon o ochrane spotrebiteľa a prípadne európske stanovisko na ochranu spotrebiteľa. Vo vzťahu k žalovaným v 1., 3. a 4. rade neboli preukázané majetkové pomery, preto z tohto dôvodu navrhuje, aby neboli splátky priznané.

10. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 13.11.2019, č.k. 4Csp/85/2017-346 súd rozhodol takto :

I. Konanie v časti o zaplatenie nad sumu 5.132,73 eur s úrokom vo výške 3,90 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 19.5.2018 do 1.10.2019 vo výške 102,59 eur a zo sumy 5.132,73 eur od 2.10.2019 do zaplatenia a nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaní v 1., 2., 3. a 4. rade sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť sumu 5.132,73 eur s úrokmi z omeškania vo výške 38,25 eur a úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 14.9.2019 do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, a to v splátkach vo výške 140,- eur mesačne, splatných vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas, čím nastane splatnosť celého plnenia.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. Žalobcovi p r i z n á v a voči žalovaným v 1. až 4. rade a to spoločne a nerozdielne nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania podľa pomeru úspechu vo veci v rozsahu 66,84 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

11. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. V dôsledku uvedeného vo veci rozhodoval odvolací súd- Krajský súd v Prešove, ktorý rozsudkom zo dňa 31.8.2021, č.k. 19CoCsp/9/2020-449 rozhodol takto :

I. Potvrďuje rozsudok v jeho napadnutej zamietavej časti výroku III. čo do nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 490,46 eur.

II. Pripúšťa späťvzatie žaloby v časti o zaplatenie sumy 1.040 eur, v tejto časti zrušuje rozsudok a konanie zastavuje.

III. V prevyšujúcej napadnutej zamietavej časti a súvisiacom výroku o trovách konania rozsudok zrušuje a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Z odôvodnenia rozsudku oi. vyplýva :

16.V zákonom stanovenej lehote podal proti uvedenému rozsudku a to proti II., III. a IV. výroku odvolanie žalobca. Odvolanie odôvodnil ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. b), písm. f), písm. h) CSP. Uviedol, že súd prvej inštancie prihliadal ex offio na neplatnosť dojednania zmluvnej pokuty. Žalobca mal za to, že takýto postup je nezákonný a že prvoinštančný súd pri rozhodovaní prihliadol na ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. V zmysle uvedeného ustanovenia z úradnej moci prihliadal na skutočnosti, ktoré by inak bolo potrebné, aby sa ich žalovaní dovolávali. V tejto súvislosti zákon upravuje len tzv. moderačné právo súdu, ktoré však nezakladá právomoc posudzovať platnosť dojednania zmluvnej pokuty. Poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 11/2016, ktorý uviedol, že: „Ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“ Taktiež namietal nesprávny výklad čl. 8.4 Zmluvy o poskytnutí podpory súdom prvej inštancie. V tomto článku bolo uvedené: „ak dlžník závažným spôsobom poruší zmluvu, a to napríklad opakovaným nesplácaním úveru...“ Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4 je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t. j. zo súčtu zostatku istiny a úroku a vrátiť na účet veriteľa v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi..“ Právny záver o neplatnosti dojednania zmluvnej pokuty bol nesprávny, pretože nebol spojený s oprávnením žalobcu ale s porušením povinnosti zo strany žalovaných. Aj napriek tomu, že konanie v časti zmluvnej pokuty bolo vzaté späť a žalovaná strana s tým súhlasila, prvoinštančný súd žalobu v tejto časti zamietol. Právna úprava vychádza z absolútnej objektívnej zodpovednosti za porušenie povinnosti, ktorá je zabezpečená zmluvnou pokutou. Zaplatenie zmluvnej pokuty neoslobodzuje povinnú stranu od splnenia povinnosti, ktorú porušila. Mal za to, že ustanovenie o zmluvnej pokute bolo v Zmluve dojednané dostatočne a zrozumiteľne v intenciách príslušných zákonných ustanovení. Zastával názor, že mu vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v celom rozsahu, nakoľko boli splnené všetky podmienky, ktoré stanovila Zmluva o úvere. Konštatoval, že súd prvej inštancie nepochybnil nárok na zmluvné úroky aj po odstúpení od zmluvy. Tento nárok ale nepriznal a to vzhľadom na ust. bodu 7.8 Zmluvy. V takomto prípade mal rovnako nárok na zaplatenie zmluvných úrokov ku dňu odstúpenia od zmluvy. Nejednalo sa o obmedzenie nároku žalobcu týkajúceho sa zmluvných úrokov. Citované dojednanie nestanovovalo, že následne po odstúpení od zmluvy si žalobca nemôže nárokovať zmluvné úroky aj do budúcnosti, resp. až do zaplatenia istiny. Žalobca takýto výklad prvoinštančného súdu považoval za extenzívny, ktorý odporuje účelu dojednanej zmluvnej podmienky v časti zmluvných úrokov. Ohľadom nákladov spojených s uplatnením pohľadávky uviedol, že v právnom štáte má každý právo dať sa v konaní zastúpiť advokátom. Skonštatoval, že síce disponuje svojím právnym oddelením, to však nie je dôvodom na to, že nemôže využiť služby advokátskej kancelárie. Žalobca prostredníctvom právneho odboru vykonáva správu svojich pohľadávok, avšak z kvantitatívneho hľadiska nebolo v jeho možnostiach zabezpečiť správu všetkých pohľadávok vo vlastnej réžii. Mal za to, že v danom prípade bolo listinnými dôkazmi preukázané, že mu vznikli odôvodnené náklady spojené s uplatnením pohľadávky proti žalovaným. V časti spôsobu započítavania čiastočných úhrad žalovaných poukázal aj na skôr uvedené argumenty, ktoré sa týkali nároku v časti zmluvnej pokuty, a skutočnosti, že prvoinštančný súd v tomto prípade opomenul to, že žalovaní so zastavením konania v časti ako ju žalobca zobral späť súhlasili. Aj napriek uvedenému bola žaloba zamietnutá v časti, o ktorú ju žalobca zobral späť. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté výroky rozsudku zmenil, alternatívne zrušil v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP. Zároveň si uplatnil trovy právneho zastúpenia v sume 252,78 Eur s DPH.

18. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti výroku II. rozsudku je potrebné odmietnuť a odvolanie proti výroku III. a IV. rozsudku je dôvodné iba čiastočne.

22. Odvolací súd pripustil späťvzatie žaloby, zrušil rozsudok a zastavil konanie v časti zaplatenej sumy žalovanými v 1. až 4. rade vo výške 1.040,- Eur, keďže žalobca počas konania o odvolaní vzal svoju žalobu v uvedenej sume späť a žalovaní v 1. až 4. rade sa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrili, čo bolo posúdené tak, že súhlasia so zastavením konania v tejto časti.

27. Odvolací súd postupom podľa ust. § 386 písm. b) CSP odmietol odvolanie žalobcu vo vzťahu k výroku napadnutého rozhodnutia, ktorým bola žalovaným v 1. až 4. rade uložená povinnosť spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť sumu 5.132,73 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 38,25 Eur a úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 Eur od 14.09.2019 do zaplataenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných, a to v splátkach vo výške 140,- Eur mesačne, splatných vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia ktorejkoľvek splátky riadne a včas, čím nastane splatnosť celého plnenia.

29. Odvolací súd ohľadom odvolania voči výroku, ktorým prvoinštančný súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 8Cdo/164/2020, ktorý vo svojom odôvodnení dospel k záveru, že Štátny fond rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“) je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ust. § 52 ods. 3 OZ a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ust. § 52 ods. 1 OZ.

30. Aj napriek skutočnosti, že Zmluva uzavretá medzi stranami sporu nemá spotrebiteľský charakter, nároky z nej je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (vrátane nárokov po odstúpení od Zmluvy), pretože žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úverov nevykonáva podnikateľskú, ani obchodnú činnosť, a teda ho nemožno považovať za podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 ObZ. Jeho činnosť preto podnikaním nie je (§ 2 ods. 1 ObZ).

31. Zmluvné strany si v uzavretej Zmluve dohodli, že „ich práva a povinnosti sa budú riadiť predovšetkým zákonom č. 124/1996 Z.z. a ostatnými právnymi predpismi upravujúcimi vzťahy k ŠFRB a ďalej ich vzájomné vzťahy sa budú riadiť ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä Občianskym zákonníkom (viď článok XII bod 12.3 Zmluvy). Strany si tak pre úpravu ich záväzkového vzťahu aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka nedohodli. Aj z ďalších zmluvných dojednaní vyplývalo, že si strany pre úpravu svojich vzťahov dohodli aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka (napr. čl. VII bod 7.1., 7.2., čl. X a pod.).

32. Na prípadné aplikovanie obchodnoprávneho režimu bolo potrebné, aby medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky ust. § 261 ods. 1, 2 alebo 6 ObZ. V danej veci takýto vzťah nevznikol, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru Fondom upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým je zákon č. 124/1996 Z. z. Aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si nedohodli zmluvné strany ani v samotnej Zmluve (ust. § 262 ObZ.). Ak sa potom práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie) nespravovali Obchodným zákonníkom, bolo potrebné ich posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to vrátane práv vyplývajúcich z účinkov odstúpenia od Zmluvy. Pri rešpektovaní princípu lex specialis a lex generalis platí, že ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 124/1996 Z. z.) nemal blanket na použitie Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to Občiansky zákonník. Iná by bola situácia, ak by medzi stranami existoval záväzkový vzťah spĺňajúci podmienky ust. § 261 ods. 1, 2 alebo 6 ObZ. V takomto prípade by sa odstúpenie od Zmluvy (vrátane nárokov z neho plynúcich) mohlo spravovať Obchodným zákonníkom i napriek tomu, že by sa predpoklady samotného nároku spravovali Občianskym zákonníkom (viď rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 214/04).

33. Odstúpením od Zmluvy, sa táto zrušila od počiatku (s účinkami ex tunc), a preto boli strany povinné si vydať iba navzájom poskytnuté plnenia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení (ust. § 457 OZ). Keďže (ako už bolo uvedené vyššie) sa na odstúpenie, resp. na právny vzťah medzi stranami nemohli aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce zmluvu o úvere (ust. § 497 a nasl.), žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zmluvný úrok až do úplného vrátenia úveru (ust. § 506 ObZ). Právnym následkom platného odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 48 ods. 2 OZ je však zánik všetkých práv a povinností, ktoré účastníkom záväzkového právneho vzťahu vyplývali z uzavretej

zmluvy (t. j. ako keby zmluva nebola vôbec uzavretá), a preto je už pojmovo vylúčené právo požadovať zmluvný úrok.

34. Ohľadom nároku na zmluvnú pokutu odvolací súd uvádza, že odstúpením od zmluvy zanikajú pre svoju akcesorickú povahu aj vedľajšie záväzky, ktoré sú od existencie hlavného záväzku (zmluvy) závislé. Takýmito vedľajšími záväzkami sú aj záväzky slúžiace k zabezpečeniu splnenia hlavného záväzku, teda aj záväzok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa ust. § 544 OZ. Ak teda dôjde k odstúpeniu od zmluvy, nemôže sa žiadna zo zmluvných strán na jej základe domáhať zaplatenia zmluvnej pokuty, pretože dohoda o zmluvnej pokute bola spolu s hlavným záväzkom od začiatku zrušená a právo na jej zaplatenie nemá žiaden právny základ. Nárok na zmluvnú pokutu však v dôsledku odstúpenia od zmluvy v prípade, že vznikol ešte pred odstúpením od zmluvy z dôvodu jej skoršieho porušenia, nezaniká. Odstúpením od zmluvy dochádza k zániku povinnosti plniť pôvodný záväzok zabezpečený zmluvnou pokutou, avšak nie vždy dochádza súčasne aj k zániku povinnosti plniť zmluvnú pokutu ako dôsledku neplnenia pôvodného záväzku. Porušením zmluvy vznikol medzi zmluvnými stranami nový právny vzťah, ktorý už nemá vo vzťahu k pôvodnému zabezpečenému záväzku akcesorickú povahu a na existenciu ktorého nemá zánik zabezpečeného zmluvného záväzku vplyv. V danej veci však žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zmluvnú pokutu, nakoľko táto bola v čl. VIII. bod 8.5. dohodnutá tak, že ju boli dlžníci povinní uhradiť (vo výške 10 % z celej dlžnej sumy v termíne do 30 dní od doručenia výzvy) v prípade naplnenia bodu 8.4. Zmluvy, v zmysle ktorého „v prípade, ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov je fond oprávnený po doručení výzvy k vyrovnaní splátok od zmluvy odstúpiť jednostranne, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve“. Nebolo potom zrejmé, kedy mal takýto nárok na zmluvnú pokutu vzniknúť, t.j. či už v dobe samotného omeškania dlžníka s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov alebo až po jednostrannom odstúpení od Zmluvy, ak tieto splátky neboli uhradené ani v lehote a za podmienok uvedených vo výzve na ich úhradu. Nakoľko bod 8.5. Zmluvy viaže vznik nároku na zmluvnú pokutu na splnenie všetkých podmienok uvedených v bode 8.4 Zmluvy je otáznym, či žalobcovi mohol vzniknúť nárok na jej zaplatenie až potom, čo tento odstúpil od Zmluvy, keď dlžník neuhradil dlžné splátky s ktorými bol v omeškaní ani po dodatočnej výzve na ich úhradu. Ako však už bolo uvedené, ak nárok na zmluvnú pokutu, resp. povinnosť dlžníka ju uhradiť, mala vzniknúť až po odstúpení od Zmluvy, nemožno ju priznať, pretože dohoda o zmluvnej pokute bola spolu s hlavným záväzkom od začiatku zrušená a právo na jej zaplatenie nemalo žiaden právny základ. Navyše takto dohodnutá zmluvná pokuta (vo všeobecnosti odkazujúca iba na naplnenie bodu 8.4. Zmluvy), nebola vymedzená dostatočne určito (umožňovala rôzny výklad podmienok jej vzniku), čo samo o sebe vyvolávalo pochybnosti o jej platnom dojednaní. Platí totiž, že v dohode o zmluvnej pokute výška zmluvnej pokuty alebo spôsob jej určenia aj povinnosť, ktorú zmluvná pokuta zabezpečuje, musia byť vymedzené určito, inak je dohoda neplatná (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MOBdo/4/2003).

35. Za náklady súvisiace s uplatnením pohľadávky označil žalobca len náklady za výzvu na zriadenie záložného práva a náklady spojené s odstúpením od zmluvy. Jednalo sa o náklady spojené s úhradou právnej služby zástupcu žalobcu, ktoré vykonal vo vzťahu k žalovaným, a to v dôsledku využitia jeho práva na odstúpenie od úverovej zmluvy. Skutočne sa musí jednať o náklady, ktoré sa týkajú zročnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania. Zásada účelnosti je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti a z ústavnoprávneho princípu proporcionality chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva. Náklady vzniknuté právnym zastupovaním v súvislosti s výzvou na zriadenie záložného práva a odstúpením od zmluvy nemožno však považovať za náklady účelne vynaložené v súvislosti s uplatnením pohľadávky. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nešlo o právne úkony, ktoré by bolo nevyhnutné uplatňovať cez advokátsku kanceláriu, lebo išlo o jednoduchú výzvu a odstúpenie od zmluvy. Ak však na tieto úkony žalobca využil advokátsku kanceláriu, samozrejme že tak mohol učiniť, ale náklady s tým vzniknuté musí znášať sám. Na základe uvedeného súd prvej inštancie rozhodol správne, keď tento nárok žalobcu zamietol. Preto bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu výroku III. o zamietnutí žaloby o zaplatenie nákladov vo výške 490,46 eur podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

36. Čo sa týka výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti (t. j. okrem potvrdenia rozsudku čo do zamietnutia žaloby o 490,46 eur), odvolací súd uvádza, že neboli podmienky na či už zmenu alebo potvrdenie rozsudku podľa § 387 resp. § 388 CSP. Ako to vyplýva už z citovanej najnovšej judikatúry NS SR, vzťah z úverovej zmluvy uzavretej stranami sporu dňa 18.09.2002 je nutné vyhodnotiť podľa ustanovení OZ, a to čo sa týka aj podmienok a následkov odstúpenia od zmluvy, čo žalobca zrealizoval dňa 05.01.2016. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku posúdil tento právny úkon podľa

Obchodného zákonníka, čo nie je správne, keďže bolo ho potrebné vyhodnotiť podľa Občianskeho zákonníka.

37. Preto bol rozsudok súdu prvej inštancie čo do časti výroku III. o zamietnutí žaloby (okrem sumy 490,46 eur) a čo do súvisiaceho výroku o trovách konania zrušený podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušený a v uvedenom rozsahu bola vec vrátená postupom podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

38. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní posúdiť zostávajúci nárok žalobcu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a z toho vyvodiť, či tento nárok je alebo nie je oprávnený. Súd sa bude musieť vysporiadať aj s tvrdením žalobcu, že v časti o zaplatenie žalovanej sumy čo do zmluvnej pokuty už žalobu vzal späť, o čom prvoinštančný súd nerozhodol. Ak budú v uvedenej časti splnené zákonné podmienky, bude potrebné konanie v tejto časti zastaviť.

39. Prvoinštančný súd opätovne rozhodne aj o všetkých trovách konania a svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

40. V zmysle ust. § 391 ods. 2 CSP je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozhodnutí.

12. Následne Krajský súd v Prešove rozhodol dopĺňacím rozsudkom zo dňa 21.4.2022, č.k. 19CoCsp/9/2020 - 516 tak, že : „ Odmieťa odvolanie žalobcu proti výroku rozsudku, ktorým bola žalovaný v 1. až 4. rade uložená povinnosť spoločne a nerozdielne žalobcovi zaplatiť sumu 5.132,73 eur s prísl. .

Z odôvodnenia rozsudku oi. vyplýva :

7. Vzhľadom na to, že odvolací súd opomenul rozhodnúť vo výroku o odmietnutí odvolania žalobcu proti výroku, ktorý bol vydaný v jeho prospech, t.j. výroku, ktorým bola žalovaný v 1. až 4. rade uložená povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 5.132,72 eur s prísl. a s podmienkami úhrady, v zmysle citovanej právnej úpravy rozhodol týmto dopĺňacím rozsudkom. Uvedený výrok bol totiž vydaný v prospech žalobcu, preto tento nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti nemu.

8. Je potrebné ešte uviesť, že napriek tomu, že vo výroku pôvodného rozsudku odvolacieho súdu nebolo uvedené, že odmieťa odvolanie žalobcu proti výroku vydanému v jeho prospech, v bodoch 27 a 28 jeho odôvodnenia bol uvedený postoj ozrejmený.

9. Krajský súd v Prešove preto v súlade s citovanými ustanoveniami rozhodol dopĺňacím rozsudkom tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

13. Na pojednávanie dňa 25.5.2022 sa dostavili právny zástupca žalobcu a žalovaný v 1.rade, nedostavili sa žalovaní v 2.-4.rade, u ktorých je predvolanie na pojednávanie doručené / okrem žalovaného v 3.rade, kde sa predpokladá doručenie predvolania na pojednávanie/, svoju, neúčast' na pojednávaní neospravedlnili, ani nežiadali o odročenie pojednávania. Žalobca sa pojednávania nezúčastnil, o odročenie pojednávania nežiada. Preto súd v súlade s ustanovením § 180 CSP vec prejednal v ich neprítomnosti s prihliadnutím na obsah spisu a dosiaľ vykonané dokazovanie. Pojednávanie bolo odročené za účelom vyhlásenia rozhodnutia.

14. Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadreniami žalobcu, jeho právneho zástupcu a žalovaných na pojednávaniach a so spisovým materiálom (tak ako boli oboznamované na pojednávaniach - viď zápisnica o pojednávaní : návrh s prílohami, všetkými podaniami žalobcu s prílohami, rozsudkom súdu prvej inštancie, rozhodnutiami odvolacieho súdu) a zistil tento skutkový stav veci:

15. Účastníci konania - žalovaní v 1. a 2. rade uzavreli dňa 18.9.2002 zmluvu o poskytnutí podpory podľa zákona č. 124/1996 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania - vo forme úveru (ďalej iba „ Zmluva o poskytnutí podpory, resp. Zmluva “) č. 701/2696/2002, podľa ktorej žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade (ako žiadatelia) úver vo výške 320.000,- Sk, t.j. 10.622,05 eur so základnou úrokovou sadzbou 3,9 % ročne na dobu splatnosti 20 rokov za účelom výstavby rodinného domu Raslaviciach. Žalovaní sa v čl. IV. zmluvy o poskytnutí podpory zaviazali splatiť celý úver so základnou úrokovou sadzbou 3,9 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vždy do 15.-teho kalendárneho dňa mesiaca počas celej lehoty splatnosti úveru; ak posledný 15. deň pripadol na sobotu, nedeľu alebo sviatok, bola povinnosť dlžníka splnená vtedy, ak úhrada splátky bola zrealizovaná nasledujúci pracovný deň. Prvá až 239 splátka mala činiť sumu 63,83 Eur (t.j. 1.923,- Sk) a poslednú splátku mal tvoriť zostatok dlhu (body 4.2 a 4.3 zmluvy), začatie splácania bolo určené 3 mesiace po uzavretí zmluvy, pričom plynutie času začalo od 1. dňa mesiaca nasledujúceho po obojstrannom podpísaní zmluvy (bod 4.4.) - t.j. v danom prípade od 12/2012.

Zmluva v čl. VII bode 7.1 obsahuje prehlásenie tretích osôb o ručení návratnosti poskytnutej podpory s odkazom na § 546 až 560 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto prehlásenia sa ručiteľia dobrovoľne, slobodne a vážne rozhodli prijať povinnosť uspokojiť záväzok dlžníka v celosti alebo jeho nesplatenej časti vrátane úroku, ak by žalovaní v 1. a 2 rade zvlášť hrubým spôsobom porušili ustanovenia zmluvy a svoj záväzok neuspokojili na písomnú výzvu žalobcu (čl. VII bod 7.1 zmluvy). Ručiteľia mali ručiť za dlh žalovaných 1, 2 do doby zriadenia záložného práva v prospech žalobcu (čl. VII body 7.2 a 7.4 zmluvy). S obsahom zmluvy boli oboznámení a vyhlásili, že sú si vedomí povinnosti splniť dlh ak tento nesplní dlžník na základe výzvy fondu (čl. VII bod 7.3. zmluvy). Dlžníci boli zaviazaní zriadiť záložné právo v prospech žalobcu do 3 mesiacov od vydania právoplatného kolaudačného rozhodnutia (čl. VII bod 7.6 zmluvy). V bode 7.8. bolo dohodnuté, že ak žiadateľ nepreukáže návrh na vklad záložného práva, resp. nepreukáže objektívne skutočnosti, ktoré mu bránia splniť povinnosť zriadenia záložného práva, vzniká fondu právo jednostranne od zmluvy odstúpiť s tým, že dlžník je povinný vrátiť jednorázovo poskytnutý úver a uhradiť úrok do 60 dní. Ide o výšku úroku, ktorý bude vypočítaný ku dňu odstúpenia od zmluvy. V bode 8.3. bolo dohodnuté oprávnenie žalobcu zvýšiť úrokovú sadzbu o 0,5 % pre celú nesplatenú časť podpory a uplatniť toto právo pri každom opakovanom porušení podmienok pri splácaní, pozastavenie čerpania podpory. V bode 8.4. bolo dohodnuté oprávnenie žalobcu odstúpiť od zmluvy v prípade omeškania žalovaných s úhradou akejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, po doručení výzvy k vyrovnaniu splátok, ak nebudú splnené podmienky uvedené vo výzve. Veriteľ môže od zmluvy odstúpiť jednostranne aj v tých prípadoch, ak dlžník závažným spôsobom poruší zmluvu a to napríklad opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, podstatnou zmenou stavby bez súhlasu veriteľa, zriadením záložného práva v prospech tretích osôb bez vopred udeleného písomného súhlasu veriteľa, zmenou vlastníctva bez súhlasu veriteľa a pod. Zmluvné strany sa dohodli, že v prípade naplnenia bodu 8.4. je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 10 % z celej dlžnej sumy, t. j. zo súčtu zostatku istiny a celého nesplateného úroku a vrátiť na účet veriteľa istinu a zostatok úroku v termíne do 30 dní od doručenia výzvy dlžníkovi. Na strane 8 zmluvy je pripojené označenie žalovaného v 3. a 4. rade ako ručiteľa a ich podpis s overením Obce Raslavice dňa 18.9.2002. V bode 12.3. sa účastníci konania dohodli, že ich vzájomné vzťahy sa riadia zák. č. 124/1996 Z.z., aj ostatnými právnymi predpismi najmä Občianskym zákonníkom. Zmluva ďalej podpísaná žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade. Uzavretie zmluvy nebolo medzi stranami sporné.

16. Z kolaudačného rozhodnutia Obce Raslavice na meno žalovaného v 1. rade zo dňa 9.9.2004, č. 206/2004 FÁ vyplýva, že bolo povolené užívanie stavby - rodinného domu na parc. č. KN 845/19, k.ú. Raslavice. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.9.2004.

17. Výzvou zo dňa 18.3.2015 žalobca vyzval žalovaných na zriadenie záložného práva v súlade s uzavretou zmluvou o poskytnutí podpory v sume 10.622,05 eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy. Zároveň boli vyzvaní na zaplatenie nedoplatku ku dňu 3.3.2015 v sume 255,32 eur v lehote 15 dní odo dňa doručenia výzvy vrátane trov právneho zastúpenia v sume 478,28 eur. Žalovaní si výzvu prevzali dňa 20.3.2015.

18. Žalobca listom zo dňa 5.1.2016 odstúpil od úverovej zmluvy a zároveň požiadal žalovaných v 1/ - 4/ rade o vrátenie dlžnej sumy k 3.1.2016 pozostávajúcej z nesplatenej istiny 5.132,73 Eur, nesplateného úroku 97,60 Eur, úroku z omeškania vo výške 20,09 Eur, zmluvnou pokutou v sume 521,92 eur, v lehote 60 dní od obdržania výzvy. Dôvodom odstúpenia bolo, že nebolo zriadené záložné právo k postavenému domu, pričom kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 9.9.2004. Odstúpenie od zmluvy bolo doručované žalovaným na známe adresy a dňa 7.1.2016 doručené všetkým žalovaným.

19. Započítavanie platieb na istinu, úroky vyplýva rovnako z predloženej listiny na čl. 14-37 a čl. 38-40. Z nej vyplýva aj nezaplatený zostatok istiny úveru, úrokov a výška úrokov z omeškania, tak ako tvrdí žalobca.

20. Vo veci nebolo medzi stranami sporné, že na úhradu úveru bolo uhradených do odstúpenia od zmluvy (za obdobie od 13.1.2003) spolu 9.653,25 eur. Následne bolo uhradených 420,- eur (viď započítanie v žalobe). Teda spolu uhradených ku dňu podania žaloby 10.073,25 eur. V omeškaní s plnením dlhu boli žalovaní v roku 2005 (09/2005 - 63,83 eur), v roku 2006 (02/2006 - 63,83 eur), v roku 2007 (02/2007 - 63,83 eur), v roku 2008 (05/2008, 10/2008 - 127,66 eur), v roku 2009 (navyiac suma 8,73 eur), v roku 2010 (07/2010-63,83 eur), v

roku 2012 (navyac 383,- eur), v roku 2014 (06/2019, 09/2014, 12/2014 - 191,49 eur), v roku 2015 (01/2015, 09/2015 - 121,49 eur). Ku dňu 3.1.2016 omeškané splátky v sume 319,15 eur. Uvedené vyplýva z histórie pohybov na účte na čl. 38-40 spisu.

21. Podaním zo dňa 21.9.2020 žalobca súdu oznámil, že žalovaní vykonali čiastočne úhrady dlhu : dňa 14.10.2019, 13.11.2019, 13.1.2020, 13.2.2020, 13.3.2020, 13.5.2020, 13.7.2020, 14.9.2020 po 130 eur, spolu 1.040,- eur. V tejto časti zobral žalobu späť a žiadal zaviazať žalovaných na plnenie sumy 5.132,73 eur s úrokom vo výške 3,9 % ročne od 8.3.2016 do 21.9.2020 a od 22.9.2020 do zaplataenia, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 22.9.2020 do zaplataenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur. O uvedenom rozhodol odvolací súd (viď bod 11).

22. Podaním zo dňa 26.1.2022 žalobca súdu oznámil, že žalovaní vykonali čiastočne úhrady dlhu : 13.11.2020, 14.12.2020, 13.1.2021, 15.3.2021, 14.6.2021, 13.9.2021, 13.10.2021, 15.11.2021, 13.12.2021, 18.1.2022 po 130 eur, spolu 1.300,- eur. V tejto časti zobral žalobu späť a žiadal zaviazať žalovaných na plnenie sumy 5.025,63 eur s úrokom vo výške 3,9 % ročne od 27.1.2022 do zaplataenia, úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.025,63 eur od 27.1.2022 do zaplataenia. Uviedol, že úrok vo výške 3,9 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 8.3.2016 do 21.9.2020 v sume 371,25 eur, od 22.9.2020 do 26.1.2022 v sume 269,28 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 22.9.2020 do 26.1.2022 v sume 552,37 eur, časť istiny je uhradená.

23. Žalovaná v 2. rade súdu predložila doklad SIPO na jej meno a meno manžela - voda 30 eur (01/22), poštové poukazy o úhrade vody 30 eur dňa 7.1.2022, energií v sume 138,20 eur dňa 7.1.2022, Intrum Slovakia, s.r.o. suma 20 eur dňa 7.1.2022, výpis z účtu na jej meno za zo dňa 30.9.2021 (platba dňa 10.9. - suma 130 eur).

24. Na pojednávaniach dňa 3.2.2022 a 25.5.2022 :

1/ právny zástupca žalobcu zotrval na ich predchádzajúcich vyjadreniach vo veci týkajúcich sa obchodnoprávneho charakteru vzťahu vzniknutého medzi stranami sporu (absolútny obchod), preto žiadal priznať nárok v celom rozsahu v zmysle čiastočných späťvzatí návrhu.

2/ žalovaná 2/ udávala, že bola ručiteľkou, oni neplatili. Nemá z čoho zaplatiť viac ako 130 eur, bola tam exekútor, manžel je chorý. Platia energie. Je dôchodkyňa s dôchodkom v sume 470 eur. Niekedy nemajú ani na jedlo, musia si požičať. Toľko platí a pôžička neubúda.

3/ žalovaný 1/ udával, že nemá z čoho platiť, má len invalidný dôchodok v sume 400 eur.

25.Podľa § 1 zák. č. 124/1996 Z.z. (o Štátnom fonde rozvoja bývania) zriaďuje sa Štátny fond rozvoja bývania 1) (ďalej len "fond") ako účelový fond na financovanie štátnej podpory (ďalej len "podpora") výstavby bytov a ubytovní, dodatočného zateplenia bytových domov 2) a rodinných domov, stavebných úprav bytových domov, odstránenia statických chýb bytových domov a dokončenia rozostavaných objektov bývalej komplexnej bytovej výstavby, prostredníctvom ktorého sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Fond je právnická osoba so sídlom v Bratislave.

26.Podľa § 3 cit. zák. zdrojmi fondu sú

a) splátky úverov poskytnutých z fondu,

b) splátky úrokov z úverov poskytnutých z fondu,

c) sankcie za porušenie zmluvných podmienok alebo za odstúpenie od zmluvy, alebo za neoprávnené použitie podpory poskytnutej z fondu,

d) úroky z prostriedkov fondu uložených v banke,

e) príspevky poskytnuté z Fondu národného majetku Slovenskej republiky za podmienok ustanovených osobitným predpisom, 3)

f) úvery z domácich a zahraničných zdrojov,

g) dary,

h) dotácie zo štátneho rozpočtu, 4)

i) ďalšie zdroje, ak tak ustanoví osobitný predpis.

27.Podľa § 12 cit. zák. na základe rozhodnutia podľa § 11 ods. 9 uzavrie fond so žiadateľom zmluvu.

Zmluva musí obsahovať najmä

a) údaje o zmluvných stranách,

b) účel, výšku a druh poskytovanej podpory,

- c) spôsob plnenia záväzkov zmluvných strán,
- d) zabezpečenie záväzkov,
- e) bezhotovostný spôsob úhrady z podpory,
- f) technické podmienky stavby a dĺžku času jej uskutočnenia,
- g) sankcie za porušenie zmluvných podmienok,
- h) spôsob kontroly plnenia zmluvných podmienok a dôsledky ich nedodržania,
- i) ak je žiadateľom osoba podľa § 7 písm. a), tak aj minimálny čas, v ktorom bude stavbu užívať on alebo jeho rodinní príslušníci.

28. Podľa § 4 ods. 1 cit. zák. prostriedky fondu možno použiť na

- a) podpory poskytované na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu,
- b) správu fondu,
- c) poskytovanie štátnej prémie podľa osobitného predpisu.

29. Účel podpory vyplýva z § 5 cit. zák..

30. Uvedený zákon bol zrušený a nahradený zákonom č. 607/2003 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania a ten bol zrušený a nahradený zákonom č. 150/2013 Z.z. o Štátnom fonde rozvoja bývania.

31. Podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka (účinného v čase vzniku každého zmluvného vzťahu) touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení veci (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

32. Podľa § 263 ods. 2 Obchodného zákonníka, strany sa nemôžu odchýliť od základných ustanovení uvedených pre jednotlivé zmluvné typy v tejto časti Obchodného zákonníka a od ustanovení, ktoré ustanovujú povinnú písomnú formu právneho úkonu.

33. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

34. Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

35. Podľa § 502 Obchodného zákonníka od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššej prípustnej výške. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

36. Podľa § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka obsahujúceho všeobecnú úpravu o zmluvnej pokute, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

37. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

38. Podľa § 48 ods. 1 OZ (v znení účinnom od vzniku zmluvného vzťahu) od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté.

39. Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

40. Podľa § 457 OZ ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

41. Podľa § 566 OZ veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky. Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

42. Podľa § 546 OZ dohodou účastníkov možno zabezpečiť pohľadávku ručením. Ručenie vzniká písomným vyhlásením, ktorým ručiteľ berie na seba voči veriteľovi povinnosť, že pohľadávku uspokojí, ak ju neuspokojí dlžník.

43. Podľa § 548 OZ ručiteľ je povinný dlh splniť, ak ho nespľnil dlžník, hoci ho na to veriteľ písomne vyzval. Ručiteľ môže proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré by mal proti veriteľovi dlžník.

44. Podľa § 517 ods. 1, 2 OZ dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespľní, je v omeškani. Ak ho nespľní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

45. Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

46. Podľa § 10c Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

47. Žalobca je štátnym fondom (právnickou osobou) zriadeným na základe zákona č. 124/1996 Z.z. na financovanie štátnej podpory, ktorého prostredníctvom sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu.

48. Medzi stranami nebolo sporné a súd nemá pochybnosti v tom, že žalobca poskytol žalovaným v 1. a 2. rade peňažné prostriedky vo výške 320.000,- Sk (10.622,05 eur) ako podporu vo forme úveru podľa citovaných zákonných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.) a zákona o štátnom fonde. S ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.4.2019, sp. zn. 4Cdo/106/2018 sa súd prikláňa k názoru, že úver poskytovaný štátnym fondom nie je spotrebiteľským úverom a svojou podstatou nejde o spotrebiteľský právny vzťah. V prípade zmluvy o úvere medzi žalobcom a žalovanými v 1. a 2. rade totiž nejde o zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľmi a teda ani o zmluvu spotrebiteľskú podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka z dôvodov uvádzaných žalobcom v jeho opakovane predkladaných podaniach, pretože štátny fond nemá postavenie dodávateľa tak, ako je tento definovaný v ustanovení § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Je nepochybné, že žalobca v právnom vzťahu so žalovanými v 1. a 2. rade nevystupuje ako osoba konajúca v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom žalobca zároveň nie je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, nakoľko nevykonáva sústavnú činnosť vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. V zmysle citovanej právnej úpravy zákona o štátnom fonde platnej v čase uzavretia zmluvy so žalovanými, neskôr tiež zákona č. 607/2003 Z.z., ale ani v súčasnosti žalobca nemá také postavenie, v rámci ktorého by vykonával obchodnú alebo inú podnikateľskú činnosť. Žalobca je podľa § 1 ods. 3 zákona č. 607/2003 Z.z., ktorý nahradil zákon o štátnom fonde finančnou inštitúciou slúžiacou na implementáciu nástrojov finančného inžinierstva podľa osobitného predpisu. Správu žalobcu vykonáva Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, pričom prostriedky fondu možno použiť len na zákonom definovaný účel. Zmluvou

poskytnutá podpora predstavuje pomoc a podporu sociálne a finančne znevýhodneným občanom a nie je preto potrebné v tomto smere žalovaných osobitne chrániť ako slabšiu stranu, pretože žalobca poskytol žalovaným úver za v tom čase mimoriadne nízky úrok, za ktorý úver bez zabezpečenia záložným právom v čase jeho poskytnutia by komerčne neposkytla žiadna banka podnikajúca na území Slovenskej republiky. Ako správne prízvukoval žalobca, podporu ním poskytovanú možno poskytnúť len špecifickej skupine žiadateľov za zákonom stanovených podmienok / § 10 ods. 4 a 6 v spojení s § 7 písm. a) zákona o štátnom фонде/, ktoré sú pre žiadateľa priaznivejšie než podmienky, za ktorých by vedel obstaráť finančné prostriedky na kapitálovom trhu. Ustanovenie § 4 ods. 1 zákona o štátnom фонде definuje možnosti použitia zdrojov podľa § 3 cit. zák. len na podporu poskytovanú na účel uskutočnenia pomoci štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu, správu fondu a splátok úverov poskytnutých fondu bankami ako aj na úhradu úrokov z týchto úverov. Uvedené platí aj pre splátky úverov žiadateľov o podporu, ktorých obsahovou zložkou je aj úrok za ich poskytnutie, ktoré teda fond môže taktiež v zásade len na poskytnutie pomoci iným žiadateľom o podporu a to za podmienok vymedzených zákonom o štátnom фонде (a len v obmedzenom rozsahu na svoju správu).

49. Poskytnutie peňažných prostriedkov žalovaným v 1. a 2. rade súd považuje za poskytnutie úveru tak, ako je tento inštitút upravený v ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka (čo do splnenia náležitosti právneho úkonu samozrejme v spojení s ust. zák. č. 124/1996 Z.z.). Čo sa týka posúdenia povahy vzniknutého zmluvného vzťahu v tomto súd v plnom rozsahu poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (viď bod 11) a teda, že sa aj napriek úprave zmluvy o úvere v Obchodnom zák., považuje zmluvný vzťah, aj čo do následkov odstúpenia od zmluvy.

50. Žalobca si uplatnil nárok na plnenie po odstúpení od zmluvy, od ktorej žalobca odstúpil v súlade s článkom VII bod 7.8 zmluvy. Vec je právoplatne rozhodnutá čo do povinnosti žalovaných na zaplatenie sumy 5.132,73 eur s úrokmi z omeškania vo výške 38,25 eur a úrokmi z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 14.9.2019 do zaplatenia / s povinnosťou plniť dlh v splátkach v sume 140 eur mesačne / a v časti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 490,46 eur (zamietnutá žaloba v prevyšujúcej časti). Odvolací súd ešte naviac zastavil konanie o zaplatenie sumy 1.040,- eur na základe späťvzatia návrhu žalobcom v odvolacom konaní. V prevyšujúcej časti uplatneného nároku je nutné vo veci rozhodnúť. Súd sa preto v odôvodnení rozsudku zamerl na túto časť predmetu konania.

51. V dôsledku čiastočného späťvzatia návrhu o zaplatenie zmluvnej pokuty a sumy 1.300,- eur pre započítanie platieb žalovaných vykonaných po začatí konania (čl. 82 a čl. 480) súd zastavil konanie v tejto časti (I. výrok) ako aj v časti o zaplatenie sumy 1.300,- eur (II. výrok). V tomto súd udáva, že čiastočne späťvzatia návrhu sa už udiali nad rámec toho, čo je predmetom konania.

52. Inštitút odstúpenia od zmluvy je upravený ako predpismi obchodného práva (§ 344 a nasl. Obchodného zákonníka), tak aj predpismi občianskeho práva (§ 48 Občianskeho zákonníka). Ako uviedol odvolací súd, uvedené má súd posúdiť podľa predpisov Občianskeho zákonníka. V tomto súd poukazuje na bod 33 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu: „Odstúpením od Zmluvy, sa táto zrušila od počiatku (s účinkami ex tunc), a preto boli strany povinné si vydať iba navzájom poskytnuté plnenia podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení (ust. § 457 OZ). Keďže (ako už bolo uvedené vyššie) sa na odstúpenie, resp. na právny vzťah medzi stranami nemohli aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce zmluvu o úvere (ust. § 497 a nasl.), žalobcovi nemohol vzniknúť nárok na zmluvný úrok až do úplného vrátenia úveru (ust. § 506 ObZ). Právnym následkom platného odstúpenia od zmluvy podľa ust. § 48 ods. 2 OZ je však zánik všetkých práv a povinností, ktoré účastníkom záväzkového právneho vzťahu vyplývali z uzavretej zmluvy (t. j. ako keby zmluva nebola vôbec uzavretá), a preto je už pojmovo vylúčené právo požadovať zmluvný úrok." Tento právny úkon žalobcu (odstúpenie od zmluvy) mal pre žalovaných za následok stratu výhody splátok a ich povinnosť vrátiť poskytnutú podporu vo forme úveru, teda vznik tej povinnosti, ktorej sa žalobca podanou žalobou voči žalovaným domáhal.

53. V danom prípade bolo preukázané, že k doručeniu odstúpenia od zmluvy z 5.1.2016 dlžníkom úveru došlo u žalovaných dňom 7.1.2016. Dôvodom odstúpenia bolo nesplnenie povinnosti zriadenia záložného práva k nehnuteľnosti v lehote 3 mesiacov od vydania právoplatného kolaudačného rozhodnutia podľa bodu 7.6 Zmluvy v spojení s ust. 7.8. Zmluvy, pričom na preukázanie tejto skutočnosti boli žalovaní vyzvaní výzvou žalobcu zo dňa 18.3.2015 doručenej žalovaným dňa 20.3.2015. Platnosť odstúpenia od zmluvy na základe jednostranného úkonu žalobcu zo dňa 5.1.2016 z uvedeného dôvodu

medzi stranami sporná nebola. S týmto úkonom je v zmysle cit. ust. OZ (§ 457 OZ) spojená povinnosť vrátiť si navzájom poskytnuté plnenia, t.j. žalobcovi nemohol vzniknúť aj nárok na zmluvný úrok a ďalšie plnenia až do úplného vrátenia úveru.

54. S nárokom o zaplatenie istiny s prísl. - úrokmi z omeškania sa súd vysporiadal v rozsudku zo dňa 13.11.2019.

55. Vo vzťahu k pôvodne žalobcom uplatnenej zmluvnej pokute súd udáva, že sa súd (aj napriek následnému späťvzatiu návrhu v tejto časti pre plnenie) zameril na spôsob dojednania zmluvnej pokuty a jeho súlad so zákonom. Z obsahu § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zmluvnú pokutu je možné dohodnúť len pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti, ktorá je zmluvnou pokutou zabezpečená preto musí jednoznačne z formulácie dojednania o zmluvnej pokute vyplývať. Článok VIII. bod 8.4 zmluvy upravuje podmienky, za ktorých vzniká žalobcovi právo od zmluvy odstúpiť a to v prípade ak je dlžník v omeškaní s úhradou ktorejkoľvek splátky dlhšie ako 6 mesiacov, v prípade ak dlžník závažným spôsobom poruší zmluvu a to opakovaným nesplácaním úveru, porušením stavebných predpisov, zmenou stavby, zriadením záložného práva, zmenou vlastníctva bez súhlasu veriteľa. Po vymedzení dôvodov na odstúpenie od zmluvy uvedený článok obsahuje dohodu o zmluvnej pokute pre prípad „naplnenia bodu 8.4“. Z uvedeného teda vyplýva, že právo na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa bodu 8.4 zmluvy je viazané na využitie oprávnenia žalobcu odstúpiť od zmluvy. Uvedená dohoda o vzniku oprávnenia na zaplatenie zmluvnej pokuty neobsahuje vymedzenie konkrétnej povinnosti žalovaných ako je napríklad povinnosť úhrady splátok riadne a včas, s porušením ktorej by nárok na zmluvnú pokutu žalobcovi vznikol. Zmluvná pokuta v uvedenom prípade bola dohodnutá pre prípad „naplnenia bodu 8.4“, ktorým je odstúpenie od zmluvy, t. j. realizácia práva žalobcu a nie pre prípad porušenia povinnosti žalovaného. Dojednanie zmluvnej pokuty pre prípad realizácie práva, tak ako to bolo v uvedenom prípade, robí samé o sebe takéto dojednanie zmluvnej pokuty absolútne neplatným, a to z dôvodu rozporu so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Na základe neplatne dojednanej zmluvnej pokuty nemôže súd žalobcovi priznať uplatnený nárok a v tejto časti bolo potrebné žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. V súvislosti s uvedenými dôvodmi súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 141/2000, z ktorého vyplýva, že odstúpenie od zmluvy nie je porušením zmluvnej povinnosti, ale výkonom práva, a preto nemôže byť sankcionované zmluvnou pokutou ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 5/2000, z ktorého rovnako vyplýva, že dôvodné odstúpenie od zmluvy nie je porušením zmluvnej povinnosti, ale výkonom práva, ktoré vyplýva zo zákona, alebo zo zmluvy. Napokon k rovnakým dôvodom pre zamietnutie zmluvnej pokuty dospel aj Krajský súd Trenčín v obdobnej veci žalobcu vedenej pod sp. zn. 16Cob/300/2017 z 10.12.2018. Navyše súd dodáva, že podľa jeho názoru, okrem uvedeného konštatovania neplatného dojednania zmluvnej pokuty, že podľa jeho názoru sa uvedené dojednanie netýka porušenia povinnosti uvedenej v bode 7.6 Zmluvy a uplatnenia odstúpenia od zmluvy podľa bodu 7.8. Zmluvy. Uvedené potvrdil aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.8.2021 (viď bod 11).

56. V zmysle uvedeného aj vykonané započítanie platieb žalovaných na uspokojenie nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty (pred podaním žaloby do výšky 420 eur a po jej podaní na súd do sumy 101,92 eur, rovnako ako započítanie na platby nákladov spojených s uplatnením pohľadávky), nie je možné pripustiť a teda bolo vykonané v rozpore s vyššie uvedeným. Spôsob započítania úhrad žalobcom je v rozpore aj s cit. ust. § 566 ods. 2 OZ, pričom žalobca permanentne započítava platby žalovaných na príslušenstvo, čím vôbec nedochádza k zníženiu istiny úveru a tým sú žalovaní de facto v „ začarovaom kruhu " platenia príslušenstva pohľadávok z neubúdajúcej istiny. Takéto konanie veriteľa súd nemôže pripustiť. Tým viac, že sa jedná o štátny fond zriadený na základe zákona č. 124/1996 Z.z. na financovanie štátnej podpory, ktorého prostredníctvom sa uskutočňuje pomoc štátu pri rozširovaní a zveľaďovaní bytového fondu. Vzhľadom k ust. § 457 OZ je súd názoru, že žalobca okrem súdom priznaného plnenia nemá nárok na žiadne ďalšie plnenia zo strany žalovaných.

57. Na základe vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že :

1/ ku dňu odstúpenia od zmluvy dňa 5.1.2016 mal žalobca nárok na zaplatenie istiny vo výške 5.132,73 eur a úroku z omeškania v sume 20,09 eur; úroky mu titulom ust. § 457 Oz nepatria,
2/ ku dňu podania žaloby dňa 10.8.2017 mal žalobca po zohľadnení vykonaných úhrad žalovanými spolu v sume 420 eur (viď odôvodnenie bod 1, kde je presne uvedené v akej výške a kedy boli úhrady vykonané) nárok na zaplatenie istiny vo výške 5.132,73 eur a úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy istiny od 8.3.2016 do 10.8.2017 (vyčíslených v sume 586,11 eur),

3/ po zohľadnení vykonaných čiastočných úhrad žalovaných ku dňu úhrady poslednej splátky dňa 13.9.2019 je na istine vo výške 5.132,73 eur a dlh na úrokoch z omeškania je vo výške 38,25 eur (presná genéza úhrad žalovaných a ich započítania žalobcom vyplýva z vyššie uvedených podaní žalobcu a odôvodnenia rozsudku zo dňa 13.11.2019);

4/ z uvedeného vyplýva, že dlh žalovaných predstavuje ku dňu rozhodnutia súdu 13.11.2019 na istine sumu 5.132,73 eur, na úrokoch z omeškania sumu 38,25 eur a ďalej dlh pozostáva z úroku z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 5.132,73 eur od 14.9.2019 do zaplatenia; v tejto časti je vec právoplatne ukončená;

5/ výška a dátum čiastočných úhrad žalovaných vyplýva z predložených listinných dôkazov žalobcom, z jeho tvrdení, rovnako z tvrdení žalovanej 2/, pričom vykonanie úhrad nebolo medzi stranami sporné.

58. V zmysle uvedeného súdu neostávalo nič iné, len opätovne v prevyšujúcej časti (nad sumu priznanú predchádzajúcim rozsudkom s prísl.) žalobu zamietnuť. Súd sa nestotožnil s argumentáciou a námietkami žalobcu vznesenými v konaní. Odpovede na argumentáciu žalobcu poskytol už súd odvolací vo svojom rozsudku.

59. O trovách konania medzi žalobcom a žalovanými súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 odsek 1 CSP v spojení s ust. § 256 CSP (späťvzatia návrhu dôvodné pre správanie sa žalovaných v zmysle podanej žaloby, procesné zavinenie na zastavení konania pre ich správanie) tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v 1. až 4. rade podľa pomeru úspechu vo veci v rozsahu 66,84 % (po vyčíslení príslušenstva k 13.11.2019 žalobca žiadal žalobou o zaplatenie sumy 8.026,58 eura priznaný mu bol nárok v sume 6.696,02 eur, neúspech v časti o zaplatenie sumy 1.330,56 eur, teda percentuálne úspech 83,42 % - neúspech 16,58 % = 66,84 %), o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením postupom podľa § 262 ods. 2 C.s.p.. Samozrejme aj tu platí povinnosť plniť spoločne a nerozdielne ako pri povinnosti plniť priznanú istinu s prísl.. Súd pri určení pomeru úspechu / neúspechu vo veci vychádzal opätovne ku dňu predchádzajúceho rozhodnutia súdu dňa 13.11.2019, nakoľko týmto rozhodnutím sa ustálila výška dlhu žalovaných s prísl. (ktorá bola potvrdená aj odvolacím súdom) a všetky ďalšie započítania platieb žalovaných, ktoré boli vykonávané žalobcom (ako je vyššie uvedené, aj bod 56) a boli vykonané v rozpore s vysloveným názorom súdu na uvedené, mali byť už započítavané podľa ust. OZ na súdom priznané plnenie (teda započítania boli žalobcom vykonávané nesprávne v rozpore s ust. OZ). Teda aj späťvzatia návrhu v časti sa súdu (aj po rozhodnutí súdu dňa 13.11.2019) už javili ako nadbytočné. Avšak z dôvodu zachovania procesných ust. CSP o nich súd formálne rozhodol (aj súd odvolací). A preto sa súdu javí ako spravodlivé rozhodnutie o trovách konania podľa vyčíslenia nárokov žalobcu a ich priznaní rozsudkom ku dňu 13.11.2019.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresný súd Bardejov v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje,
- e) podpis,
- f) spisová značka tohto konania (§ 127 ods. 1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto odvolanie podal.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.). Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona číslo 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.